

Tweede Kamer Leden
Woordvoerders Wonen
Woordvoerders Financiën

datum
23 oktober 2024
kenmerk
24.340

Betreft: wijzigingen in de huurtoeslag

Geachte Kamerleden,

Komende donderdag bespreekt u bij de behandeling van het Belastingplan 2025 de Wet vereenvoudigen huurtoeslag en de Wijziging wet verlaging eigen bijdrage huurtoeslag en de Wet huurtoeslag. De huurtoeslag is gezien de inkomens en huurprijzen voor veel huurders een onmisbare maatregel om te zorgen dat huren betaalbaar zijn. Daarom gaan we in deze brief in op beide wetswijzigingen.

Wet vereenvoudigen huurtoeslag

De wetswijziging doet enkele stappen in de goede richting om meer jongeren en huurders met een krappe beurs en erg hoge huur te helpen. Daar is de Woonbond positief over. Tegelijkertijd brengt het wetsvoorstel met name huurders van een woning in een flat of wooncomplex in de financiële problemen en maakt het voorstel huren voor alle huurtoeslagontvangers duurder door te basishuur met 4 euro te verhogen. We roepen de Kamer op deze verslechtering van de huurtoeslag tegen te gaan.

Jongeren en huurders met een hoge huur

Met het aannemen van het wetsvoorstel gaat de leeftijd waarop jongeren volledig recht krijgen op huurtoeslag omlaag (van 23 naar 21 jaar). De Woonbond vindt het goed dat jongeren eerder volledig recht krijgen op huurtoeslag wanneer ze daar gezien hun inkomen recht op hebben. Het idee dat jongeren anders maar een goedkopere woning zouden moeten gaan zoeken is helaas niet reëel. Het is onze aanbeveling jongeren vanaf 18 jaar volledig recht te geven tot huurtoeslag. Bovendien zou het goed zijn om te kijken of het verlagen van de leeftijdsgrens niet al in 2025 in kan gaan.

Hoge huur en huurtoeslag

De Woonbond is er ook voor om huurders met een huurprijs boven de sociale huurgrens en een laag inkomen met huurtoeslag te helpen. In het huidige systeem wordt eigenlijk tegen deze huurders gezegd dat hun huur te hoog is voor financiële hulp bij een hoge huur. Ze hebben vanwege die hoge huur helemaal geen recht op huurtoeslag. Dat is onbegrijpelijk en bovendien niet te verantwoorden. Aangezien de huur boven de sociale huurgrens niet wordt vergoed, is er niet echt sprake van een prijsopdrijvend effect, maar worden wel juist die huurders die knel zitten met een veel te hoge huurprijs enigszins geholpen.

Subsidiabele servicekosten

De Woonbond is fel tegen het afschaffen van een vergoeding middels de huurtoeslag voor de zogenaamde 'subsidiabele servicekosten'. Deze servicekosten betreffen gemeenschappelijke kostenposten voor huurders van appartementen. Denkt u daarbij aan kosten voor een huismeester of verlichting van gezamenlijke ruimtes. Het schrappen van de vergoeding kan voor huurders een paar tientjes (oplopend tot 48 euro) in de maand schelen. Dit raakt veel huurtoeslagontvangers, juist mensen met de laagste inkomens.

Volgens het CBS wonen de armste Nederlanders in een flat. Bijna 59 procent van de mensen die in 2021 langdurig onder de armoedegrens leefden woont in een appartement¹. En 60% van de huurtoeslagontvangers is een flatbewoner². Deze bezuiniging raakt dus veel huurtoeslagontvangers en juist de armere huurders. Mocht er gekozen worden voor het afschaffen van de subsidiabele servicekosten om de huurtoeslag te versimpelen, zouden huurtoeslagontvangers in een complex hiervoor gecompenseerd moeten worden.

Basishuur verhogen

De basishuur is het bedrag dat een huurtoeslagontvanger (op basis van hinkomen en hoogte van de huur) 100% zelf betaalt. Daarboven compenseert de huurtoeslag een deel van de huur. Hoe hoger de basishuur, des te meer huurders zelf kwijt zijn aan de huur. De voorgestelde verhoging van de basishuur met 4 euro per maand voor iedere huurtoeslagontvanger is daarom slecht nieuws.

Het snijden in de vergoeding voor de basishuur en de subsidiabele servicekosten staat haaks op het tegengaan van armoede en het verbeteren van de bestaanszekerheid van huurders met een smalle beurs. Dit druist ook in tegen het voornemen van het kabinet om via extra investeringen in de huurtoeslag de financiële positie van huurders te verbeteren en armoede aan te pakken. De tweede wetwijziging, waarbij de eigen bijdrage wordt verhoogd, wordt dus tegelijkertijd deels tenietgedaan. De Woonbond roept de Kamer op om de basishuur en de vergoeding voor de subsidiabele servicekosten intact te laten en wel in te stemmen met de verbeteringen voor jongeren en huurders met een hoge huur.

Wijzigingen wet verlagen eigen bijdrage huurtoeslag en Wet huurtoeslag

In het hoofdlijnenakkoord was aangekondigd om per 2025 zo'n 500 miljoen euro extra huurtoeslag beschikbaar te stellen om de armoede terug te dringen. Hiervan is nog maar 225 miljoen euro beschikbaar, helaas ook pas een jaar later. 275 miljoen euro is nu beschikbaar gesteld om de huurtoeslag te 'vereenvoudigen'. Deze maatregelen en vereenvoudigingen zijn op zich positief, maar het is kwalijk dat dit ten koste gaat van het terugdringen van armoede via een verlaagde eigen bijdrage.

Eigen bijdrage

Een van de wijzigingen betreft het 'lineair' laten oplopen van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage waardoor de huurtoeslag minder hard afloopt bij een stijgend inkomen. Hiermee wordt de huurtoeslag voorspelbaarder. Wel is het zaak de uitvoering zo vorm te geven dat er geen huurtoeslagontvangers op achteruit gaan. Daarnaast wordt de eigen bijdrage verlaagd met € 11,58. Tegelijkertijd wordt de eigen bijdrage verhoogd met 4 euro door de Wet vereenvoudiging huurtoeslag. Dat doet een deel van het beoogde voordeel voor huurders dus direct teniet.

¹ <https://longreads.cbs.nl/armoede-en-sociale-uitsluiting-2023/de-sociale-context-van-armoede/>

² NIBUD, impactanalyse veranderingen huurtoeslag 2022

Gelijktrekken huishoudtypes

Ook het voorstel niet-AOW'ers gelijk te behandelen als AOW'ers is een goede stap. Dit betreft een vereenvoudiging van het stelsel waarbij er niemand op achteruit gaat.

We roepen de Tweede Kamer op om de verlaging van de eigen bijdrage al in 2025 in te laten gaan in plaats van in 2026. Dit heeft geen structurele doorwerking in het overheidstekort, maar verbetert al wel in 2025 de koopkracht voor heel erg veel huurders. De financiële ramingen van het CPB laten zien dat er in 2025 nog ruimte is binnen de Europese afspraken ten aanzien van het begrotingstekort.

Conclusie

De Woonbond roept de Kamer op de verlaagde eigen bijdrage en het verlagen van de leeftijdsgrens voor volledig recht op huurtoeslag al in 2025 in te laten gaan.

De Woonbond roept de Kamer op het schrappen van de subsidiabele servicekosten niet te accepteren, of te zorgen voor een compensatie in de huurtoeslag voor deze grote groep huurders.

Met vriendelijke groet,

Zeno Winkels